

חוזרים

העסקת עובדים זרים/עובדים פלסטינאים בשעת חירום

רשות האוכלוסין וההגירה פרסמה הודעה בעניין העסקת עובדים זרים במצב חירום. להלן ההודעה במלואה:

בעקבות האירועים הביטחוניים האחרונים, ברצוננו להדגיש בפניכם, כי כל הנחיות פיקוד העורף בענין איסור יציאה לעבודה באזורים מסוימים, ובענין יציאה לעבודה בכפוף להימצאות מרחב מוגן תקני בקרבת מקום, באזורים אחרים, חלות גם על מעסיקים בעלי התרים להעסקת עובדים זרים ועובדים פלסטינאים, וחל איסור להוציא עובדים אלו לעבודה בניגוד להנחיות אלו.

בנוסף, על מעסיקי העובדים הזרים/הפלסטינאים לוודא כי עובדיהם מקבלים הסברים בשפה המובנת להם בענין ההנחיות העדכניות של פיקוד העורף לגבי יציאה לעבודה/התקהלות באזור בו הם עובדים או מתגוררים, ובכלל זה לגבי צעדי ההתגוננות שעליהם לנקוט.

לסיכום, עליכם להקפיד לעקוב אחר הנחיות פיקוד העורף בענין עבודה, התגוננות והתקהלות באזורים הרלוונטיים לעובדיכם, על מנת לפעול בהתאם להנחיות אלו, תוך מתן הסברים והנחיות מתאימים לעובדיכם הזרים/הפלסטינאים.

מבוטחים המועסקים בניקיון בתי כנסת ובמוסדות דת נוספים – קביעת מעמד עובדים במשק בית

המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזר שמטרתו ליידע את פקידי המל"ל בהוספת סוג עבודה נוסף שמוכר כעבודה במשק בית למועסקים בניקיון בתי כנסת ומוסדות דת נוספים. להלן החוזר במלואו:

מעמד מבוטחים העוסקים בניקיון בתי כנסת ובמוסדות דת נוספים

בחוזר ביטוח 1380, וחוזר גביה מעסיקים 1437, פורטו בין השאר סוגי העבודות המוכרות במשק בית. העיקרון המנחה הוא, שמדובר בעבודות שבתבען נחוצות לשמירה על אחזקה תקינה ועל תפקוד של משק הבית הפרטי ו/או הבניין המשותף וסיוע לבעל הבית הפרטי ו/או לבני ביתו בניהול משק הבית. כמו כן העיקרון המנחה הוא, שהעבודה מבוצעת שלא לצורך עסקו או משלח ידו של המעסיק.

בעקבות פניות שהגיעו אלינו הן מצד מבוטחים אשר מועסקים בניקיון בתי כנסת והן מצד גבאי בתי כנסת בשאלה, מדוע מי שעוסק בניקיון בתי כנסת או מוסד דת אינו מבוטח כעובד משק בית, נבחן נושא זה והוחלט שגם עבודות ניקיון בבתי כנסת ובמוסדות דת יכללו במסגרת עבודות משק בית ויחולו לגביהם אותם כללים, וכל זה בתנאי שמועסקים עד שני עובדים באותו חודש.

הנימוקים המרכזיים לכך הם: בתי כנסת ומוסדות דת מאוגדים על פי רוב במסגרת של עמותות ללא כוונות רווח, ומכאן שאין מדובר בעסק שמטרתו להפיק רווחים. כמו כן, בחוזרי הביטוח הנ"ל הורחבה הגדרת "משק בית" גם לתחומי עיסוק אחרים שאינם מצטמצמים דווקא לגבולות משק הבית כגון העסקה משותפת של קבוצת הורים בשמירה על ילדים.

הערה: הגדרת "בית כנסת ומוסדות דת" בחוזר זה כוללת גם ניקיון בבתי תפילה של עדות אחרות כגון מי שעוסק בניקיון של מסגד, כנסיות וכד'.

חריגים

- כאשר מדובר בבית כנסת או מוסד דת אשר מקיים פעילות עסקית מניבת רווחים כגון השכרת אולם שמחות, השכרת משרדים, השכרת חניות וכד', עבודות הניקיון במסגרת זאת לא "חשבו כעבודות ניקיון במשק בית, ובתי הכנסת או מוסד הדת יחויבו בדיווח על עובדים אלה כמו עובדים שכירים רגילים בטופס 102 וטופס 126.

- אנו עובדים על פיתוח שיחוסום טכנית קליטת דוחות מעל שני עובדים באותו חודש ללא אישור פקיד.

תחולת החוזר נקבעה לתחילת השנה הבאה 1.1.2020. ואילך.

במקרים חריגים ניתן יהיה לאשר גם לתקופות קודמות לאחר התייעצות עם המשרד הראשי.

החוזרים במלואם נמצאים באתר "כל עובד" www.koloved.net.

מה במבזק

חוזרים

- העסקת עובדים זרים/עובדים פלסטינאים בשעת חירום
- מבוטחים המועסקים בניקיון בתי כנסת ובמוסדות דת נוספים - קביעת מעמד עובדים במשק בית

מאמר

- הפרשות השתלמות בשנת המס 2019 לעצמאים, שכירים ובעלי שליטה
- תקצירי פסיקה

סיכום של דברים

המוסד לביטוח לאומי פרסם חוזר שמטרתו ליידע את פקידי המל"ל בהוספת סוג עבודה נוסף שמוכר כעבודה במשק בית למועסקים בניקיון בתי כנסת ומוסדות דת נוספים.

מאמר

הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2019 לעצמאים, שכירים ובעלי שליטה

רו"ח אליק גנדלמן

לקראת סיומה של שנת המס 2019 אנו מביאים את הנתונים להפרשות לקרן השתלמות לשכירים, עצמאיים ובעלי שליטה

א. קרן השתלמות לעצמאי

העצמאים מקבלים ניכוי בגין הפרשה לקרן השתלמות החל מהשקל הראשון עד 4.5% מהכנסה הקובעת ועד תקרה של 264,000 ש"ח. לפיכך סכום מרבי לקבלת ניכוי לעצמאי בעל הכנסה שנתית של 264,000 ומעלה הוא 11,880 ש"ח.

אם נישום הוא גם שכיר וגם עצמאי, ועל הכנסתו כשכיר שילם לו מעבידו לקרן השתלמות, יהיה סך ההכנסה לצורכי הניכוי הנמוך מבין אלה:

1. הכנסת הנישום מעסק או ממשלח יד.
2. סכום התקרה, בניכוי המשכורת שבעבורה שילם המעביד לקרן השתלמות. לדוגמה (הסכומים בש"ח):

1.	הכנסת הנישום כעמית עצמאי - 250,000 ש"ח וכשכיר 70,000 ש"ח	
2.	סכום ההכנסה המרבי שבעבורו מותר ניכוי לקרן השתלמות	264,000
-	פחות הסכום, שבעבורו שילם המעביד לקרן השתלמות	70,000
		194,000
	סכום התקרה - הנמוך בין 1 ל-2	194,000
	חישוב הניכוי:	
	סכום ששולם	8,000
	הגבלת הניכוי עד 4.5% מ-194,000	8,730
	סכום שלא נוצל לניכוי	730

הסכום בגינו יקבל ניכוי הוא 8,000 ש"ח.

בסעיף 9(ב16) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") נקבע פטור ממס לסכומים שמשך יחיד עצמאי מקרן השתלמות שלו, ובכלל זה סכומי הריבית, הפרשי ההצמדה ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה מוטבת (בשנת 2019 - 18,480 ש"ח לשנה). זאת בנסיבות ובתנאים מסוימים, כלהלן:

- לאחר שלוש שנים ממועד התשלום הראשון - אם שימשו הכספים לצורך ההשתלמות של העצמאי, וכן אם היחיד הגיע לגיל פרישה.
- לאחר שש שנים ממועד התשלום הראשון - ללא כל תנאי.
- ללא הגבלת תקופה ממועד התשלום הראשון - אם הסכום נמשך בידי הזכאים לקבלת סכומים של היחיד בעל החשבון, שנפטר.

הפטור ממס על רווחים ניתן ללא קשר לגובה הכנסה של עצמאי (ובהתאם ללא קשר לניכוי שקביל במסגרת סעיף 17(א5) לפקודה) לכן כדי ליהנות מהטבה זו כדאי להפקיד בקרן השתלמות בגובה "הפקדה מוטבת" של 18,480 ש"ח.

סכומים שמשך עצמאי מקרן השתלמות, אשר לא נתקיימו בהם התנאים שבסעיף 9(ב16) לפקודה, יהיו חייבים במס כהכנסה מעסק או ממשלח-יד בעת קבלתם, למעט הסכומים שהפריש העצמאי לקרן השתלמות, שלא הותרו בניכוי לאור הוראת סעיף 3(ה2) לפקודה.

ב. קרן השתלמות לעובד

סכומים שמשך עובד מקרן השתלמות, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים, שמקורם בהפקדה מוטבת כהגדרתה בסעיף 9(א16) לפקודת מס הכנסה יהיו פטורים ממס:

סיכום של דברים
לקראת סיומה של שנת המס 2019 אנו מביאים את הנתונים להפרשות לקרן השתלמות לשכירים, עצמאיים ובעלי שליטה.

אם נמשכו לאחר שלוש שנים מיום התשלום הראשון לחשבון, ובלבד שימשו לצורך השתלמות או אם העובד הגיע לגיל פרישה; או אם נמשכו לאחר שש שנים, ללא כל תנאי. כמו כן, אם נפטר העובד, הזכאים לסכומים מקרן ההשתלמות רשאים למשוך אותם בפטור ממס, ללא הגבלה בנוגע לזמן המשיכה. סכומים שמשך עובד מקרן השתלמות שלא בתקופות ובנסיבות כאמור יחויבו במס, למעט סכום הקרן שמקורה בתשלומי העובד. המשכורת המרבית שבגינה ניתן להפקיד היא 15,712 ש"ח לחודש (בשנת המס 2019). שיעור ההפקדה מרבי הוא: הפרשת המעביד - 7.5%, הפרשת העובד - 2.5%. ניתן להפקיד בשיעורים נמוכים יותר, חלק העובד אמור להיות לפחות שליש מחלק המעסיק. אם חלק המעסיק עולה על 7.5% ייזקף שווי לעובד.

קרן השתלמות 2019

סכום (בש"ח)	תיאור
15,712	משכורת מרבית שההפרשה בעדה לקרן השתלמות פטורה ממס בעת ההפרשה
264,000 לשנה	הכנסה קובעת (קרן השתלמות לעצמאי)

ג. קרן השתלמות לבעל שליטה

לפי סעיף 9(א)32(2) לפקודה, מותר לחברה שבשליטתם של לא יותר מחמישה בני אדם כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, לנכות בעבור חבר בה (כהגדרתו בסעיף) תשלומים שמשלמת חברה כאמור לקרן השתלמות בעבור חבר. סכום זה מוגבל ל-4.5% ממשכורת החבר עד לתקרה הקבועה בסעיף.

"חבר" - בעל שליטה שיש לו לבדו או יחד עם בן-זוג, או שיש לבן-זוגו, במישרין או בעקיפין, לפחות 5% מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או מהזכות להחזיק או לרכוש כל אחד מאלה או מהזכות לקבל רווחים; ובלבד שלא יובאו בחשבון לענין זה זכויותיו של בן-זוג שנרכשו לפני הנישואין או שנתקבלו בירושה;

הסכום המרבי שיכולה חברה לנכות מהכנסתה בשנת 2019 בשל תשלומים לקרן השתלמות בעבור חבר בה הוא 8,485 ש"ח (4.5% מ-188,544 ש"ח); זאת, אם חבר ישלם לקרן 2,828 ש"ח לפחות (1.5% = 1/3 מ-8,484 ש"ח), אשר הרווחים עליהם יהיו פטורים ממס (יש להדגיש כי אחרי שש שנים גם חלק המעסיק פטור ממס), אם ישולמו לו בתנאי הפטור שלפי סעיף 9(א)16 לפקודת מס הכנסה (בדרך כלל בתום שש שנים מפתיחת החשבון).

הפרשות בשיעור שמ-4.5% ועד 7.5% ממשכורת בסך 188,544 ש"ח ומטה, לא יותרו כהוצאה בידי המעביד, ולא ייחשבו להכנסה בידי בעל השליטה אך משיכה תהיה פטורה ממס (כולל רווחים) אם נמשכו בתנאי סעיף 9(א)16, קרי לאחר שש שנים או שלוש שנים בגיל פרישה או לצורך השתלמות. ואולם דבר זה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בסך של $4,714188,544 = 2.5\% \times 188,544$ ש"ח.

קרן השתלמות לבעל שליטה - סכומים ושיעורים להפקדה

שנת המס	משכורת קובעת	תשלומי מעביד תקרת הוצאה		תשלומי העובד	
		סכום	%	סכום	%
2019	188,544	8,485	4.5%	2,828	1.5%
2018	188,544	8,485	4.5%	2,828	1.5%

הכותב - מומחה במיסים. עורך מקצועי אתר המידע האינטרנטי במסים "כל מס" וירחון "יזע למידע".

סיכום של דברים
לקראת סיומה של שנת המס 2019 אנו מביאים את הנתונים להפרשות לקרן השתלמות לשכירים, עצמאיים ובעלי שליטה.

תקצירי פסיקה חדשה

בית המשפט המחוזי פסק כי יש לשלם היטל של 20% בגין העסקת מסתננים בכל ענפי השירות

ע"מ 11654-01-18, דב שמירה ניקיון וכוח אדם בע"מ נגד פקיד שומה פתח תקווה. ניתן ביום 24.09.2019, ע"י כבוד השופט אבי גורמן

חברת דב שמירה וניקיון בע"מ העסיקה בשנים 2012-15 עובדים מסתננים העובדים המסתננים החזיקו ברישיונות שניתנו להם לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל ושאינו מהווה אשרת עבודה. המסתננים הועסקו בענפי התעשייה הבניין החקלאות והסיעוד המוסדי. המעסיקה לא שילמה היטל בגין העסקת המסתננים בטענה כי ההיטל לא חל על עובדים המועסקים בסיעוד. פקיד השומה חייב את המעסיקה בתשלום היטל עובדים זרים בשיעור של 20% ללא הבחנה בין הענפים השונים בהם הועסקו המסתננים ועל החלטה זו הוגש ערעור לביהמ"ש המחוזי. ביהמ"ש דחה את הערעור שהגישה המעסיקה וקבע כי אין להצדיק מתן הקלת מס, אשר ייחד המחוקק למי שמעסיק עובדים זרים כדין בענף הרלוונטי ומתוך מטרה לעידוד העסקת עובדים זרים חוקיים. קביעת שיעורי ההיטל המקלים בענפים הרלוונטיים, נועדה להקל על העסקת עובדים זרים בענפים נדרשים. אלא שהמחוקק לא הסתפק בהצבת הענפים הרלוונטיים בהם ביקש להקל, אלא הדגיש לצד זה, כי ההקלה תינתן רק למי שבידו היתר להעסקה בענף הרלוונטי. תכלית החוק היא לעודד העסקת עובדים זרים כחוק ובהתאם להיתר שניתן להם מראש, ולכן הטבת המס מותנת בעמידה בתנאי בסיסי זה.

בית הדין קנס חקלאי בגין ביצוע עבירה חומרה של אי מתן מגורים הולמים לעובדים זרים

הע"ז 62198-01-17, מדינת ישראל נ' ג'אבר גאזי. ניתן ביום 2.10.19, בבית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב, ע"י כבוד השופט תומר סילורה

במקרה זה עסקינן בגזר דין שהוטל על חקלאי בן 72 אשר הורשע בביצוע עבירה של אי העמדת מגורים הולמים לארבעה עובדים אשר אינם אזרחי ישראל בניגוד לסעיפים 1ה ו-2(ב)(4) לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, וכן תקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים (מגורים הולמים)), תש"ס-2000. המדינה הגישה כתב אישום בבית הדין לעבודה כנגד החקלאי בגין העסקת עובדים זרים מבלי שהעמיד להם תנאי מגורים הולמים. מדובר באוטובוס שהוסב למגורים, כאשר חוטי החשמל זרוקים על הרצפה, היה מחסור בחיפוי מעל הכיור, ריצפה שבורה במקלחת, והעדר מים חמים. לעניין הערך החברתי שנפגע, ביה"ד הארצי קבע בפסיקותיו בעבר כי חומרה מיוחדת קיימת מקום בו מספק המעסיק לעובדיו מגורים בתנאים שאינם ראויים למגורי בן אנוש. הקנס המקסימלי הקבוע בצד העבירה ביחס לכל עובד זר בהתאם להוראות החוק הוא 116,800 ₪ או מאסר שנה, לאחר ניהול הוכחות, המעסיק הורשע במסגרת משלח ידו. בגזר הדין נקבע העונש בהתאם להוראות תיקון 113 וסעיף 40 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977. לשם גזירת העונש נלקח בחשבון גילו של המעסיק, נסיבותיו האישיות (מצבו הבריאותי שלו ושל אשתו) וכן מצבו הכלכלי. לאחר שקילת מכלול הנסיבות נגזר על המעסיק קנס בסך של 14,000 ₪ בגין אי העמדת מקום מגורים הולם לארבעת העובדים הזרים (3,500 ₪ בגין כל עובד). נוסף על האמור לעיל, המעסיק חויב לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה דומה משך התקופה המקסימלית שהתבקשה על ידי המדינה - 3 שנים, שאם לא כן יחויב בקנס המרבי הקבוע בחוק עובדים זרים לביצוע העבירה.

תקצירי פסקי הדין מאת: עו"ד ראובן בבד'נוב ועו"ד ג'ולייט אליהו
נמצא באתר "כל עובד", באינטרנט - www.koloved.net

סיכום של דברים
לקראת סיומה של שנת
המס 2019 אנו מביאים
את הנתונים להפרשות
לקרן השתלמות
לשכירים, עצמאיים
ובעלי שליטה.

עורכת: עו"ד מיטל דולב-בלט ביצוע גרפי: אולגה פאי

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטיים ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.